

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnštvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3—
pololetna . . . „ 1.50
četrletna . . . „ 0.75
Posam. šte. „ 0.10

Štev. 47. V LJUBLJANI, dné 22. oktobra 1909. Leto IV.

Jugoslovanska strokovna zveza.

Čas je že, da »Naša Moč« kaj zapiše o Jugoslovanski strokovni zvezi. Vse naše somišljenike čaka važno in težko delo; vsi morajo na plan, da se zveza razširi čim najdalje. Zato je treba javnega pogovora.

Vsi vemo, da se je izprva krščansko-socialna delavska organizacija začela na političnem in izobraževalno-zabavnem polju. Ustanavljalo se je katoliško-politično delavsko društvo v Ljubljani, ki raztega svoj delokrog po vsi kranjski deželi; poleg njega so se pa med industrijskim delavstvom zasnova katoliška delavska, ali krščansko-socialna del. društva, kjer so imeli člani predavanja, časopise in knjige na razpolago, pevske, tamburaške zборе in razne veselice in predstave.

Kmalu se je izpopolnila ta organizacija s tem, da so se jela snovati strokovna društva in sicer na nevtralnem podlagi, samo v obrambo delavskih koristi. Imamo jih precej. Izkušnja je pa pokazala, da taka društva še prav posebno potrebujejo zaslombe in duševne podpore. Samo tam, kjer je mogoče veliko število delavcev enega kraja združiti v strokovnem društvu, se dajo doseči večji uspehi, a tudi tu ne gre brez zunanje pomoči. Zato se je pri naših sestankih že nešteto krat sprožila misel, da se mora osno-

vati zveza strokovnih društev; v tem zmislu se je tudi izrekel vseslovenski delavski shod letošnje leto na Svečnico v Ljubljani.

Pravila so se izdelala na podlagi posvetov z delavskimi zaupniki; tudi poslovnik se je sestavil. Vlada je vzela zvezo naznanje in koncem prošlega meseca se je na ustanovnem shodu izvolil odbor. Zveza je oživela; zdaj se mora zanjo pričeti agitacija.

Začetek je lep. Najprej moramo pribiti, da so delavski prijatelji poplačali vse ustanovne stroške, ki zlasti z ozirom na tiskarsko delo niso majhni. Poskrbeti se mora, da se ne bo izdalo za upravo in prvotno agitacijo nič delavskih novcev. Naša organizacija mora pokazati, da zbira delavske groše samo zanje in za nikogar drugega ne. V politične namene ne pojde nič. V tem se razlikujemo načelno od drugih.

Znamenito je pa to-le: Zveza ni potrebna samo zato, da na široki podlagi zasnovana lahko najraznovrstnejše podpore deli svojim članom, da si tudi za slučaj kakega štrajka nabere potrebnega drobiža, marveč zlasti za pravno varstvo. V tem oziru je naša pravna organizacija v zelo srečnih razmerah. V njenem odboru so trije mladi juristi, ki so vsi pripravljeni v pravnem oziru brezplačno dajati potrebna navodila in nasvete. Med njimi ni nobenega advokata; izključeno je torej, da bi kdo mogel le sumiti, da ima služiti zveza kakim osebnim koristim.

Poleg tega imamo v odboru tri odlične zdravnike in sicer izbornega strokovnjaka kirurga, specialista za notranje bolezni, in izkušenega delavskega zdravnika. Kaj to pomeni, ve vsak delavec. Kadar se gre za kako nezgodo ali za invalidnost, je domala vedno treba pritožbe, večkrat tudi glede na bolniško podporo. Tukaj more pomagati samo zdravniško izpričevalo. Zdravniki naše zveze so v tem oziru na razpolago. Ker se bo bolniško in invalidno zavarovanje raztegnilo na vse obrtne in kmečke delavce in tudi na samostojne kmete in obrtnike, bo zdravniška pomoč v društvu za vse pomembna in potrebna. Po pravici lahko rečemo,

da se še nobena delavska organizacija nikjer ni postavila na tako zdravo podlago. Poskrbeli bomo, da bodo med zvezinimi zaupniki, kjerkoli bo to količkaj mogoče, tudi po posamnih krajih zdravniki.

To, kar že v začetku ponuja naša zveza, mora vsakega samostojno mislečega delavca dvigniti, da pristopi in dela zanj. Zveza se imenuje jugoslovanska. Vsi slovenski, hrvaški in srbski delavci naše države lahko pristopijo vanjo. Kdor želi kaj pojasnil, naj se obrne na tajnika Ferdinanda Tomažiča, uradnika pri delnem odboru v Ljubljani, ali pa na uredništvo našega lista. Važnejša pojasnila bomo v stalni rubriki podajali v »Naši Moči«. Bog blagoslovi naše delo!

Z rdečega gnojišča.

Delavci, sodrugi, vpije zadnja številka Napreja; naš tisk je glavno naše orožje: poostri- mo ga! Delavci! Sodrugi! Na delo! Vsak bodi agitator za strankin tisk. Proč z mlačnostjo in proč z izgovori! Krščanski delavci, isto veljaj nam. Delajte, agitirajte za »Našo Moč«. List je naše orožje. Brez močnega lista, ne more uspevati nobena delavska stranka, nobena organizacija.

»Klerikalna španska vlada,« se čeljusti Naprej, »sedaj mori, ubija, da je groza. Taka je krščanska ljubezen do bližnjega. Boj tej bandi!«

Tako torej! Najprej so anarhisti, socialisti hiše zažigali, ljudi klali in ropali, in sedaj naj bi še španska vlada tem ljudem kako nagrado izplačala za njihove lumparije. No, to bi lepo izgledalo, ko bi socialna demokracija enkrat do vlade prišla.

»Farške cunje,« kriči Naprej in zmerja naš list zato, ker se predrznemo včasih razdiranje in zabavljanje gospodov kakor to Anton Kristan in sodrugi, nekoliko prerešetati. Farške cunje gor, farške cunje dol, sodrug Kristan. Z »Našo Močjo« boste imeli zmeraj opraviti, dokler boste zabavljali in tako delali, kakor ste dozdej.

Rado Bevk:

Gospodar.

Navado imam, stanovanje pogostokrat menjati, in tako tudi naletim na različne gospodarje, ki so pa mnogokrat prav čudaki. In tako se je tudi zgodilo, da sem nekoč stanoval pri gospodarju, ki se je zaradi svojih posebnosti odlikoval od drugih. Prejšnji moji gospodarji so bili močni in rejeni ljudje, ta moj gospodar pa ni imel za orehovo lupino masti na sebi. Bil je suh kakor trska in noga ga je bolela, zato se je tudi odlikoval z dobršno mero sitnosti.

Bil je rodod štajerski Nemeč. Za mladih dni je opravljal službo finančnika nekje na štajerski zemlji, kjer je bilo tudi dovolj Slovencev, in priučil se je nekoliko tega jezika. Zgodilo se je, da je prišla v dotični kraj služiti neka Micka s Slovenskega doma. Služila je v gostilni, kamor je on zahajal, in tako sta se spoznala. Kmalu sta eden drugemu tako dopadla, da jo je vprašal naš znanec nekega dne: Ali bi me vzela? In Micka je povesila glavico in nič ni rekla. Naš znanec, brihtna nemška glava, kakor je bil, je takoj uganil, kaj to pomeni, in kmalu sta se poročila; on, finančnik, v lepi uniformi, a ona kuharica, v svitlopisani obleki. Nekaj časa sta še kolovratila po svetu, dokler ni dobil »stari«

penzijo, potem je šla »ona« držat dijake, kakor pravijo gospodinje; on pa je hodil z njo in pil počasi svojo penzijo.

Prav ljubeznjiv človek ni bil ta moj gospodar, to moram reči. S svojo Micko se je kaj rad kregal in tudi do batin bi bila skoraj prišla mnogokrat. K sreči — v nesreči — pa sta imela oba le dve nogi zdravi. Gospodar je imel desno nogo bolno, a gospodinja levo — in tako sta se vsak na svojo stran nagibala pri hoji. Vrhutega pa sta še slabo videla in tako reš ni prišlo do hudega med njima, zaradi nog in slabih oči ne. Gospodarju je bila najljubša pipa, s kako idlično sliko, zakaj — porcelanka je bila. Ljubil je tudi neizmerno steklenico »žganega«, in pa svojo pisano suknjo je tudi imel rad. Gorka je bila ta njegova suknja in pisana, križasto pisana je bila, kakor da bi jo bil kakemu Angležu ukradel. Ko je vstal zjutraj, je oblekel svojo ljubo suknjo, prižgal porcelanko in se vsedel na kovček na hodniku. Tu tam pa, če je slutil da ga nihče ne vidi, je potegnil izza kovčka steklenico »žganega« in ga je popil par požirkov. Ni bil takoj pijan, zakaj le počasi se ga je čez dan nalezelo, da ga je komaj nesel in še bolj se je radi bolne noge nagibal na eno stran. In bolj ko se je bližal večer, bolj je bil pijan in bolj siten. Ko je prišla ura počitka, se je redno pričel

prepirl med zakonskima, ki se je končal z navadno grožnjo.

»Jaz bom šel po redarja. Rekel bom: žena mi ne da miru.«

»Pojdi! Bom vsaj imela par minut mir.«

»Saj grem. Rekel bom: žena kriči, da ne moram spati. Dojte, spravite jo v keho.«

In on se je po navadi oblekel in se napravil za odhod.

»Zdaj grem. Po redarja grem, veš . . .«

»Pojdi! Ampak povem ti, ne bom te več redila! Norec!«

»Ti mi ne boš očitala! Čaj, da te udarim! Baba grda!«

»Sin! Oče me tolče!« je zaklicala starka v tem slučaju in sin je vstal in prišel na pomoč.

»Kaj je?«

»Nič mi,« vpije, »a nima za kaj.«

»Kaj? Nimam za kaj, praviš! Sina se bojiš! Sicer bi me ubil!«

»Tvoj sin ni za nič, veš!«

»Tudi tvoj je, veš! Ni samo moj! Sovražiš ga, ker ni pijanec!«

»Vagabund je! Vagabund! Grem po redarja in rečem: imam sina, kateri ni za nobeno rabo.«

»Le pojdite!«

»Vagabund! Molči! Vagabund!«

Zadnji Naprej se je spravil nad delavska konsumna društva in zmerja, da se kar kadi. Naša konsumna društva pustite le pri miru; v njih vlada vzorno gospodarstvo, za kar jih lahko zavirate. Raje skrbite za to, da bo v vaših konsumnih red in pravo gospodarstvo, bo veliko bolj pametno za nas in za vas!

Tobačno delavstvo.

Izjava. Spodaj podpisana izjavljata z ozirom na zadnjega »Tobačnega Delavca« z ozirom na disciplinarno preiskavo proti delavkam sestram Strus in Gorjanc da je od prve do zadne besede gola laž. Pri prvi preiskavi niso bili klerikalci, ampak tudi socialni demokrat, pa so bile vseeno po 18 dni kaznovane. Pri drugi preiskavi sva bila res izvoljena oba »klerikalca«, nikakor pa ni res, da bi bila midva glasovala za izrečeno obsodbo. Tisti, ki se je podpisal v »Tobačnem Delavcu« kot »eden, ki bi glasoval drugače,« najbrže niti pojma nima, kako se glasuje pri disciplinarnih preiskavah. »Tobačnega Delavca«, oziroma njegovega dopisnika tim potom pozivljava, naj prekličje svojo nesramno laž, ker če tega ne stori, sva prisiljena, da mu očitava, da laže.

Franč Bučar II.

Helena Koprivc.

Zakaj je »Tobačni Delavec« znorel? Zadnje čase »Tobačni Delavec« psuje, zabavlja, se jezi in ovaja naše ljudi tako, kakor že dolgo ne. »Tobačni Delavec« siuti, da se bližajo volitve v obrtno sodišče. Zato tako hitro s svojimi nesramnimi lažmi napeljuje vodo na svoj mlin. Rdeče ljudi opozarjamo, da so že velikrat pogoreli in da jih tudi zdaj njihovo skovikanje ne reši — poraza.

Prosto sobotno popoldne in socialni demokrati. Po socialnodemokratskih časnikarskih virih smo zadnjič poročali, da se uvede z Novim letom prosto sobotno popoldne. Žal, nasledli smo se. Socialni demokrati so se zopet enkrat zlagali in potegnili delavstvo za nos, čemur se nič ne čudimo očetom laži. Strokovno glasilo Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze je pribilo, da so se socialni demokrati kar izlepa zlagali. Pošteni rdečkarji zdaj kriče, kakor da mi nasprotujemo prostemu sobotnemu popoldnevu. Socialnodemokratska laž je res že tako predrzna in debela, da se lahko prime. Ali smo mi vzrok, če socialni demokrati lažejo in spravljajo tako tobačno delavstvo v slab sloves? Res, socialni demokrati so popolnoma lažnjiva stranka. Trdili so, da se penzije regulirajo 1. julija letos, a se še zdaj niso. Znamo, kam pes tace moli. Gre se jim zgolj zato, da spletkarijo proti nam in da rušijo delavsko moč. Edino zato lažejo, zato napadajo naše ljudi.

Najnovejša socialnodemokratska laž. Socialni demokrati so nesramni dovolj, da predbacivajo, češ, da agitirajo naši na nedopusten način za našo organizacijo. Oglejmo si zdaj, kako podlo in pod kakšno krinko agitujejo socialni demokrati za svojo organizacijo. Ne upajo se delavstvu povedati, da dobivajo člani rdeče strokovne organizacije opravljivega »Tobačnega Delavca« in agitirajo, da dobe rdečkarji, člani njihove organizacije, »Našo Moč«. Ej kako nezumno zabiti so socialni demokrati, da rabijo taka sredstva. Socialnim demokratom bi res popolnoma nič ne škodovalo če bi vsi

In gospodar je šel, a ne na redarstvo, ampak v gostilno. Še bolj pijan je prišel nazaj — in pričel se je zopet prepir, kakor po navadi. Včasih je šel tudi po trikrat v enem večeru po redarja.

Toda, vedno ni bil tak. Kadar ni bilo gospodinje doma, je bil ves drugačen. V tem slučaju — in teh ni bilo malo — je kuhar in postiljal in sploh vse opravke pri gospodinjstvu sam opravljal. Edino to navado je imel, da je neprenehoma godrnjal in se hudoval čez ženo. Nobena reč mu ni bila prav in po volji. Ampak imeli smo se dobro pri njegovem gospodinjstvu. Kuhati je znal boljše kakor gospodinja. (A i pa gospodinja ni hotela.) In rad se je pobahal proti nam, češ: še svojo ženo sem sam naučil kuhati. Dal nam je — namreč dijakom — tudi več hrane in zato se nam je tudi s tem tako prikupil, da smo o prepiru, ki ga je imel s svojo boljšo polovico, vedno le zanj držali, tudi če ni imel prav. Seveda, gospodinja je iztuhtala, kako mi razkošno živimo, kadar nje ni doma; zato je tudi vedno odločila in odmerila blago, kadar je šla od doma, seveda jako pičlo. Tedaj se je »spuntal« gospodar in ni hotel kuhati, in spuntali smo se mi in zapustili gospodinj. Gospodar pa se je vsedel na kovček, prižgal malomarno tobak in voščil gospodinj: »Prav se ti godi!«

Hm! Čuden človek je bil . . .

dobivali »Našo Moč«, jo pazljivo čitali in si nje ne nauke vzeli k srcu. Ostali bi kmalu sami rdeči generali, če bi se še sami ne izpreobrnili. Morebiti bi se še celo Kocmur izpreobrnil, ki prav nič ne spada v rdečo bando, katera ga sovraži, je ljubosumna nanj, ga izrablja in bi ga najrajše vtopila v žlici vode, če bi smela, ker je drzen dovolj, da misli včasih nekoliko drugače, kakor oba Kristana, Čobal in Mlinar.

Med brati in sestrami.

Jesenice. Ker se v zadnjem času razširjajo vsakovrstne neresnične govornice o našem »I. delavskem konsumnem društvu« od strani socialnih demokratov, sem se namenil dati nekoliko pojasnila na te laži in obrekovanja. Socialni demokrati trdijo, da naše konsumno društvo še nič ni storilo za korist delavstva. Naše delavsko konsumno društvo je dalo skozi 11-letno dobo 28.707 K 25 v dividend svojim udom, koliko so morali drugi trgovci dati dividend, ki bi jih tako ne bili dali in ravno tako so morali znižati cene, da so bile enake našim, če so hoteli obdržati svoje odjemalce, tako da so imeli tudi neudje koristi od našega konsumnega društva. Naše somišljenike hočejo begati tudi s tem, ko pravijo, da je že odstopilo veliko udov od našega konsumnega društva in pristopilo k socialnodemokratskemu, kar je popolnoma zlagano. Dosedaj še ni nobeden odstopil, kar obstoji njih konsumno društvo, nasprotno so pa pristopili ravno zaradi njihove agitacije 4 novi, dobri udje s 24 deleži v znesku 240 K, tako, da nam s tem le reklamo delajo za naše društvo. Moja misel je ta, da je za vaše društvo bolje, kakor tudi za naše, ako se ne napadamo eden drugega. Saj sta oba društva ustanovljena le za gmotno korist delavstva, ne pa v politično-strankarske namene.

Trbovlje. Pri vsaki priložnosti se socialni demokrati bahajo, kako so človekoljubni, pa njih hvala se vedno hitro prekucne v laž, ravno pred kratkim se je hvalil neki socialni demokrat, da je delavski zastopnik in da ljubi pravico. In res, kadar se kake ženske skregajo, hajd hitro h gospodu ravnatelju, naj se ta ali oni rudar zaradi ženskinih jezikov iz stanovanja nažene. Posebno je tak delavec nesrečen, ki ima mogoče bolj lahko službo ali pa nekoliko boljši zaslužek. Torej ti ljudje, oziroma delavski zastopniki mislijo, naj se vsem slabo godi. Ravno sedaj so se ti rdečkarji spravili nad rudarja Ivana Stebleta. Ker je boljši in poraben delavec, postavil ga je obratni vodja za strelnega mojstra, in s tem je še on vedno delavec. Pa ženska nestrpnost ne da drugače miru, da se hitro sprejo s soprogo Stebletovo in tako so šli ti delavski zastopniki k ravnatelju naj Stebleta iz stanovanja nažene. Seve, gospodje so toliko modri, da tega ne storijo, ampak pustijo sodnijsko preiskati. Glej, in dokazalo se je, da so Stebletovo soprogo po krivem obrekovale. In dobile so sedaj te ženske z rdečim predpasnikom vsaka nekaj špekamre, da bodo drugič vedele človeka obrekovati. Dobro tako. Kdor drugemu jamo koplje, navadno sam vanjo pade.

Iz Most pri Ljubljani. Cenjeni čitatelji »Naše Moči« gotovo mislijo, da smo Moščani že vsi pomrli, ker se že toliko časa nič ne oglašimo. Pa to ni res, mi smo vedno krepkejši. Odkar se je pa ustanovila V. L. S., smo se pa še bolj poživili. Mi gledamo naše nasprotnike liberalce in socialne demokrate, kako se sedaj skrivajo za vogali ali pa se tolažijo pri alkoholu. Odkar se je vršil v Ljubljani shod zaupnikov V. L. S. so popolnoma zbegani. Marsikateremu sociju in liberalcu je srce skočil v hlače, ko so opazovali to velikansko četo v nedeljo. Četo samih zaupnikov, nad 4000 mož in mladeničev vseh slojev. Tudi mi v izobraževalnem društvu smo se nanovo poživili ob tem pogledu in smo si mislili, kaj pomaga liberalcem vsa sleparija in vsa laž, ko pa ginejo s površja. In za njimi je samo sled laži in obrekovanja. Meščanske liberalce in socije je popolnoma minilo veselje po novi šoli. Nič več ni o tem govorjenja, vse mirno in skrito, kjer gospodarji gospod alkohol. Tam si hladijo svoje nikdar polne želodce. Kakor že omenjeno, da naši nasprotniki so izgubili ves pogum. Samo kadar si priredijo kakšno veselico, seveda sami za sebe, ker drugim ne pride na misel, da bi jih šli gledat, kako kličejo Urha na pomoč. Takrat se zopet malo oživijo. In ko postanejo zopet lačni in žejni, pa marsikaterega greva, da je žalil pristaše V. L. S. Vi pa, ki ste pristaši in prijatelji izobrazbe, pa vse vabimo, pridite v Slovensko katol. izobraževalno društvo. Naročajte se na »Našo Moč«. Kdor je prijatelj krščanskega napredka, tega ne bo prezrl.

Jesenice. Zadnji »Naprej« zopet farba svoje rdeče backe. Tolaži jih s tem, da očita klerikalcem laž. Krivcu že drugega ne more očitati, kakor da laže kot Čebulj. Ne čudimo se nič, saj znamo, da je Tonček Kristan na besedo »laže« tako navajen, da mu že kar sama sili na jezik in v pero. Kakor navadno, se je tudi v tem slučaju nekdanji lepi, zdaj debeli Tonček, vrezal. Lažinaprej je večkrat sumničil Čebula, da laže. Čebul je vselej odgovoril s podpisom in dokazal, da lažejo svobodomiselnih rdečkarji. Kakor zid ste molčali na njegove odgovore. Pri nas socialni demokrati ne govore resnice. (Kakor tudi drugod ne. Ur.) pišejo pa same laži. V enem samem dopisu zadnjega »Napreja« se bijete po zobeh. V eni vrsti pišete, da se draginja množijo, v drugi že, kako pojenjuje zaradi vašega konzuma. To bo gotovo vleklo v rdečo gardo: Šusteršič Krek, Čebulj, Krivec, Bernard so krivi, da ni v tvornici dela. Lani oktobra je še bolj primanjkovalo dela kot letos, a Šusteršič takrat še ni bil v opoziciji. Vprašamo le, kaj li dela rdečih 89 poslancev, ali spe, potrdite vi, da vse naši narede, ki jih je le 17. Res, ponosni smo na naše poslance, dasi jih je manj kot rdečih, ker vi sami priznavate, da so bolj pridni, kot vaši. Lani smo mi pozivali tvornico, naj da ljudem toliko zaslužka, da bodo mogli živeti, vi ste lepo molčali in zabavljali čez Čebula in čez druge naše ljudi. Dobro znamo, kam moli pes tace. V gotovem denarju vaši ne bodo mogli kupovati v vašem konzumu, na puš na menda ničesar ne daste, ker nimate nič kredita. Tisti po rdečih tako zaničevani konzum pa daje na puš takrat, kadar so delavci v revščini. Bravci sami lahko presodite, ali je naš ali rdeči konzum delavski prijatelj. Nadalje kričite in lažete, da so šli vsi trgovci s cenami doli, le »klerikalni« konzum ne. Res, našemu konzumu ni bilo potreba, da zniža cene, ker je pri nas že tako cenejši, kakor drugod. Največ se pri nas proda moke, ki je bila v našem konzumu do zdaj najcenejša in je še zdaj cenejša kakor v rdečem. Občna zborava našega in našega konzuma pokazeta, kako rdeči konkurirajo. Takrat bo tudi konec rdeče farbarije. Verujemo, da vam ni všeč, ker vam brijemo resnico pod nos. Za drugega socialni demokrati niste na Jesenicah, kakor da delate zgago, kar se je pokazalo še pri vseh organizacijah in zdaj tudi pri konzumu. Hočete, da je delavstvo razdvojeno in da se mu slabo godi. Najbrže ste zato plačani po tvornici, ki se vsled po vas povzročene razdvoja lahko smeji v pest. Ponašate se, kako ste pravični, zahtevate, da bi imeli vsi enako, a se le lumparij poslužujete. Tonček, tega gotovo ne pripustiš in ne trpiš, da puščajo pri Žnidaršiču sodrugi puš. Žnidaršič, spomni sodruga: Plačaj blago, jaz sem ga tudi moral. Zadnje kronco sem dal, ko sem pristopil h konzumu. Ali ni tako postopanje podobno goljufigi? Tonček, take zavedneže imaš. Kristan se hvali, da ko je bil zadnjič tukaj, je uvedel nedeljski počitek v svoji štacuni. A vpeljal ga je le zato, da more komi ob nedeljah agitirati. Saj poznamo naše rdečkarje, kako da delajo v tvornici za nedeljski počitek. V soboto zvečer beračijo mojstra, naj jim dovoli, da smejo delati v nedeljo. Saj poznamo rdeče ptičke po perju.

Javornik. Shod brez poslušalcev. Tone Kristan je pripeljal iz dopoldanskega savškega shoda k nam nekaj demokratsov za svojo telesno stražo, zaupajoč, da ga na Javorniku pri Koniču čaka par sto delavcev demokratsov. Smola, mesto par sto samo — dva. Tone pričakuje; nič pa nič. Za mizo je obsedel shod je pa splaval po vodi. Javorničani ne maramo za Toneta.

Trst. K članku iz Trsta v zadnji »Naši Moči« moram še to dostaviti: Ker je zdaj običajno skoro po vseh društvih navada, da se pri volitvah glasuje ustno, skupno za vse kandidate naenkrat, in ker je včasih tudi pri takih stvareh dobra izjema koristna, bi bilo prav umestno, da bi se tudi pri nas neka izjema uprizorila, in sicer da bi se glasovalo za vsako kandidatino posebej. Premnogokrat pridejo ravno radi skupnega glasovanja take osebe v odbor, ki niso za stvar, in ki bi morda, ko bi se posebej glasovalo zanje, niti ene četrtine glasov zborujočih ne bi dobila. Dasi je glasovanje popolno prosto, kateremu vsak lahko ugovarja, vendar se noče nikdo v to mešati, da bi rekel, ta ali oni ni za v odbor, ker za zanikanjem pride takoj vprašanje, zakaj. Na to besedo pa ni tako lahko odgovoriti, da bi ne bilo zraven razžaljenja. Zatorej takrat navadno vse molči in tako se vrinejo osebe v odbor, ki so komaj jenemu paru po volji, ako bi se pa glasovalo za vsako posebej, so taka razžaljenja izključena. Zatorej, draga dekleta, ako se vam tega ne dovoli, predlagajte same pri občnem zboru pri točki slučajnosti, da se glasuje za vsako posamezno, saj tako glasovanje ne bo vzelo preveč

časa, posebno če se tucat manj voli v odbor, kakor lamsko leto. Glasujte le za iste, ki so vam po volji, in ne takih, kakor so sedaj, ki so res fine gospe, ki se mnogo žrtvujejo za nas in za svojo požrtvovalnost sprejemajo denarno nagrado iz iste blagajne, ki jo podpirajo naši blagi dobrotniki in me uboge služkinje. Če se že mora nagrada deliti, ali ni bolje, da se deli istim, za katere je namenjena in ki so bolj potrebne, kakor kake narodno-napredne dame.

Prometna zveza.

Za mesec oktober je treba plačati mrtvaščino za sledeče smrtne slučaje: 1. Peter Maier, Inomost. — 2. Ferdinand Gebetsroither, Wels. — 3. Anton Kofler, Solnograd. — 4. Marija pl. Heythurm, Gradec. — 5. Joso Kozina, Bosanski Brod. — 6. Matija Opacek, Bosanski Brod. — 7. Franc Klopč, Freistadt. — 8. Eva Mahajcsyk, Bilitz. — 9. Juraj Vaczy, Sarajevo. — 10. Katarina Weissenbach, Vac. Anton. — 11. Marija Wenig, Celovec. — 12. Ignacij Meyta, Karlsplatz. — 13. Jožefa Weber, Wald. — Plačati je torej treba za 13 smrtnih slučajev po 5 vin., skupaj torej 65 vinarjev.

Kopač pri spovedi. Akoravno je večkrat Kopač trdil, da spovedi ne pripozna, kar je med krščanskim ljudstvom vpeljano, da zlasti ob Veliki noči tisto cerkveno zapoved izpolnjujejo. Ali za Kopača so sociji posebno izjemo vpeljali in so ga tirali hočeš ali nočeš 1. oktobra pred stol pravice spovedati se grehov. Kopač ni še izpokorjen, zakaj, kar so mu društveniki očitali, je odločno zanikal in se ni hotel krivega spoznati, zatorej so pa sociji nastopili s celo vrsto dokazov, katerih je moral Kopač več ali manj pripoznati. Tudi neki doktor se je za Kopač močno potegoval in hotel ga rešiti te neljube izpovedi, ali duhovi pravice so se razburili in moral se je tudi doktor polagoma pravici umikati in med potjo vpil Schlus der Debate. Pa tudi to mu ni pomagalo, ker sodrugi so takoj predlagali, dass die Debate weiter und zu Ende geführt werden muss, nakar je Kopač bled in poparjen obsedel. Ko so pa udarci z dokazi leteli neprenehoma na njegovo glavo, zdramil se je od časa do časa in zavpil ich werde mir dies aufschreiben lassen, hitroma se pa premislil in tudi tisto opustil, vedoč, da bi to ne bilo zdravo. Tudi tisti sistem, katerega si je Kopač zamislil in ga že toliko let ponavljal, kako se vodijo deputacije na Dunaj, mu je ostri spovednik v greh pripisal in mu očital nepravilnosti. Vsled pozne ure polnoči, bližala se je tudi Kopačeva rešitev s tem, da je začel glas spovednice pripovedovati, da se bode od zdaj naprej Kopaču malo bolj natanko gledalo, po kakih potih se vodijo deputacije na Dunaj.

Železniška nezgoda na kolodvoru v Grosupljem. Ko je dne 9. t. m. osobni vlak št. 2212 vozeč z Rudolfovega proti Ljubljani prevozil s strojem, enim službenim in enim osobnim vozom na kolodvoru v Grosupljem menjalo št. 10 na tiru št. II, je bilo menjalo št. 10 op pomoti prevrženo in tako trije ostali osobni vozovi na tir št. I. spuščeni, v tem, da so se stroj, službeni in en osobni voz po pravem tiru št. II naprej peljali, vsled česar je bil en voz s potniki s tira vržen. Dotični voz je vlekel stroj na enem koncu po tiru št. II naprej, na drugem koncu pa so ga ostali zadnji vozovi potiskali s svojo težo po tiru št. I poševno naprej. Ravno na istem tiru št. I, kamor so se vozovi pri menjalu št. 10 odedelili, stal je tovorni vlak št. 2275. Prvi je nesrečo opazil na stroju se vozivši prožni mojster Ig. Medved ter takoj obvestil strojevodja And. Cuznarja, nakar je ta z vsemi močmi in protiparom vlak ustavil. Da bi se ne bila nesreča takoj opazila in vlak ustavil, oziroma ako bi bil tovorni vlak št. 2275 pri »varnostni marki« (Polizeiholz) stal, bila bi lahko grozna nepoševno naprej vlečlo, bil bi se mogel zvrniti, oziroma bi se bili zaleteli ostali vozovi z vso silo v stroj vlaka 2275 in tako zdrobili. Kdo je sreča, kajti voz s potniki katerega je po pragih pravzaprav zakrivil nesrečo se bo pokazalo pri preiskovalni komisiji; a že danes lahko rečemo: pri tem prometu nam dajte več prostora na kolodvorih in kolodvoriskim in postajnim uslužbencem zadosti počitka! Pripomniti je še, da je pri menjalih vposleni delavec A. Okoren jako zmeren, trezen in vsakem oziru prav previden in miren človek in je upati da njega nikakr krivda ne zadene. Materijalna škoda na tiru, kakor tudi ista na vozovih je neznatna, ter je bil iz tira skočivši voz pod vodstvom prožnega mojstra Jož. Zaplatila v kratkem času zopet na tiru.

Okno v svet.

Ravno izišli zvezek za oktober »Deutsche Revue« prinaša znamenito izjavo lorda Aveburyja o nemških in angleških pomnožitvah vojnih ladij: Mi trdimo, da smo krščanske države, **toda ako bi takozvani krščanski narodi sestojali iz kristjanov, bi ne bilo nobene vojske. Sedanje stanje v Evropi, je sramota za nas.** Izvedenje sedanjega mornariškega programa nalaga nemškemu in angleškemu ljudstvu velikanske izdatke. Razmerje bojnih moči, pa bode ostalo kakoršno je sedaj. Dalje pravi, da sicer goji zaupanje v mirovne trditve nemškega cesarja, da pa se mu velikanske nemške mornariške priprave zde tem neumljiveje. Pač velika resnica, iz katere se pa poljski knez v nemški službi (Liechnowski, porogljivo norčuje. Resnica je, da bi bila za države ista varnost ako bi imeli manje armade in ako bi jih ne povečavale. Ljudstva pa bi ne nosila tako ogromnih bremen. Toda smo krščanski, ne pa kristjani!

Opravičene plače se morajo takoj zahtevati. Tako je izjavilo obrtno razsodišče v Gradcu dne 21. t. m. Neki Jan Hartman je vložil proti izdelovatelju pohištva Nikolaju Kolludorfer tožbo za plačilo zaostale obljubljenega plače 2464 K. Tožitelje je utemeljeval tožbo, da mu je toženi pri zopetnem vstopu delo, obljubil tedensko štiri krunce posebnega poboljška in poleg tega vsako leto 100 K remuneracije. Dalje mu je toženec obljubil svojedobno, mu kot kompanjonu svojega sina izročiti obrt. Pod tem pogojem je šel tožitelj z tedensko plačo 32 K v delo. V maju 1908 pa je prepustil toženec obrt svojemu sinu in nekemu drugu iz Dunaja. Zaradi prelomitve besede in zaradi odškodnine je torej vložil tožbo in sicer: Posebna odškodnina za osem let v znesku 1664 K, na remuneracijah 800 K. Toženec je ugovarjal, da bi bil sploh kedaj obljubil kako posebno poboljšnino ali remuneracijo. Ravnotako da mu ni obljubil oddati obrti. Nekaj časa pred odstopom obrti je naznanil tožitelju, da bode oddal obrt ter mu svetoval, da spravi skupaj 10.000 K da postane kompanjon. Ko pa tožitelj ni mogel vložiti vplačila je bil toženec prisiljen iskati drugje kompanjona. Sodišče je tožbo zavrnilo v polnem obsegu, ker se je prepričalo, da toženi ni dal tozadevnih obljub. Stvar tožnika je bila, odškodnino pravočasno zahtevati.

Zapisnik razprav I. kršč. socialnega kongresa strokovnih društev, je izšel na Dunaju v zalogi osrednje kršč. soc. komisije strokovnih društev za Avstrijo, Dunaj VII., Kaiserstrasse št. 8. Cena 60 v s poštnino (tudi v znamkah). Pri odkupu deset izvodov, stane en izvod le 50 vin. I. kongres kršč. strokovnih organizacij, ki je zboroval na Dunaju od dne 31. januarja do 2. februarja t. l., je bil posebne važnosti. Pred vsem je ustanovil osrednje strokovno vodstvo z osrednjo komisijo. Dalje je Krikava Ferdinand obrazložil glavni obris za organizacijo in taktiko kršč. soc. strokovnega gibanja. Fran Ullreich je preciziral stališče kršč. strokovne organizacije k koalicijskem pravu. Dalje je še več drugih važnih razprav. Knjižice priporočamo našim delavskim društvom.

Socialno-demokratski občinski program. Socialna demokracija nemške narodnosti je imela v Reichenbergu ob priliki »Parteitaga« tudi konferenco občinskih odbornikov. Ali je bila ta konferenca kaj resnega, alj pa samo pero za klobukom, ni jasno. Težko, da bi bili proizvočitelji te konference sami vedeli, zakaj so se sešli. Saj so se vendar povsodi vedno bahali s svojim komunalnim programom. Sedaj so se pa naenkrat sešli, da ga sestavijo. Najbolj enostaven občinski program je nasvetoval Vinarski, ko je predlagal, da naj soc. demokratski

občinski svetniki odklanjajo občinske proračune. Žalibog, mu je ugovarjal Resel, češ, da so tudi občine z socialno-demokratsko večino, tam vendar ne morejo tega storiti. Resel je dejal: »V občinah s soc. demokratsko večino ne kaže drugega, kakor sprejeti proračun.« Pa je le fletno na svetu, ob takih kozlarijah.

Ne pozabite, da je treba delati na vso moč za Vaše glasilo »Našo moč«. Čim več naročnikov, tem večji upliv bo imelo Vaše glasilo.

Priporočamo našim rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO.

A. Lukič

Slovenska

konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19

A. Žibert

Ljubljana, Prešernove ulice

priporoča

svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.

SL. OBČINSTVU SE VLJUDNO PRIPOROČA

SPECERIJSKA TRGOVINA

IVANA TONICH

TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Lekarniško naznanilo.

Dovoljujem si p. n. slav. občinstvu vljudno naznaniti, da sem z dnem 1. oktobra t. l. kupnim potom prevzel

Mayr'jevo lekarno 'Pri zlatem jelenu'
na Marijinem trgu v Ljubljani.

Upam, da mi bo slav. občinstvo kot večletnemu sotrudniku te lekarne dosedanje zaupanje ohranilo tudi za prihodnje ter se priporočam za nadaljno blagohotno naklonjenost in beležim z odličnim spoštovanjem

Mag. pharm. Rihard Sušnik, lekarnar.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1909.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga konfekcije za gospode in dečke kakor tudi vedno zadnje novosti za dame in deklince. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.

Solidno blago. Zmerne cene.

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, sviše, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga: rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg šte. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj torej brezplačno dobi vsak človek

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža, lepo tiskano deset zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 8, pritličje

lastna glavica K 354.645-15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil, kakor: povečavanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana

Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki **vellkani**:

Kaiserin Auguste Viktoria nosi	25.000 ton
Amerika	24.000
President Lincoln	20.000
President Grant	20.000

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od avstrijske meje (Eger), naprej.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v konfekciji za dame.

Ustanovljeno leta 1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2 prel. g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih ur, veriž, stenskih in nihajnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro. Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo izredno veliko zalogo **furnitur**. — Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga **strun za nihalne ure** v vseh dolžinah in debelostih Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramofone in igre.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufaktorni trgovini:

Janko Češnik

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r., predsednik, podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

priporoča izvrstno marčno pivo v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svočarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu **zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče** za cerkev, pogrebe in procesije,

voščene zvitke, izborni med-pitanec koji se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrež.

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19

se najtopleje priporoča.

Blago in cene brez konkurence.

Na drobno!

A. Šarabon

Na debelo!

Glavna trgovina: Zaloška cesta 1

Ljubljana

Filijalka: Martinova cesta 24

Velika zaloga špicerijskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov.

Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.

Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.